

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Doctor Mellifluus S. Bernardus Magnæ Matris Cultor
Eximius, Et Ex Ordine Sancti Benedicti Sacellanus
Quartus. Sive Ea quæ Doctor mellifluus de laudibus
Virginis Matris scripsit in gratiam magnæ ...**

Bernardus <Claraevallensis>

Nevhsii, MDCLXXV.

Sermo II. In Nativitate beatae Mariae.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37156

venustate pudoris. Nam & in te quoq; si castimonia perfecta sit, non solum refloreat caro tua, sed & super te totum effloreat sanctificatio quedam divina. Non erit aspectus petulans, aut vagus, sed pudicitiam floridus: non sermo lascivus aut ineptus, sed verecundiam gratus, aut sapientiam conditus: Non prurient aures libidine audiendi nova vel turpia, nec palatum desiderio sumendi dulcia: Non erit incessus inordinatus, sed modestus; non ipse habitus, non dicam meretricius, sed neq; supersticiosus, imo religiosus: totusque hominis tui status, sanctimoniam gratiam florulentus, ut recte sponso dicere possis, cum eum ad secretum tuum inviteris *Cant. 1. Lectulus noster floridus.* Quinimodum ipse totus eris quidam flos pulcherrimus, qualibus sponsa languorem amoris sui fulciri ac recreari desiderat, cum ait *Cant. 2. Fulcite me floribus, stipate me malis, quia amore langueo.* Huiusmodi justus etiam, cum traheretur in terra radix ejus, & in pulvere emortuus fuerit truncus illius, ad odorem aquae vivae in resurrectione, id est, in reflorescence justorum germinabit sicut lilius: & floreat in aeternum ante Dominum, *florem de flore, natum virginem, Virginis Filium sponsum, & coronam virginum;* florem, inquam, quo coronanda est non solum integritas virginum, sed & castitas continentium: ipsi gloria, per omnia secula seculorum. Amen.

SERMO II.

In Nativitate beatæ Mariæ.

*Ego Mater pulchra dilectionis, & timoris, & agnitionis,
& sanctæ spei.*

Meminisse potestis cum praterito anno loqueremur de principio lectionis hodiernæ, non inconvenienter, ut arbitror, beatæ Dei Genitrici nos illud assignasse, salvo tamen intellectu illo, quo tota lectio Filio ejusdem proprie competit, id est, Dei sapientiæ. Multo autem manifestius in eo, quod modo

de

de eadem lectione proposuimus, ejusdem virginis se demonstrat vox & persona, si tamen advertamus, in eo quod ait: *Ego Mater pulchra dilectionis, &c.* quàm pulchrè & commodè Filium his virtutum nominibus describat. Notus erat Matri Filius: nec minùs utique quàm illi, qui dicebat 2. Cor. 5. *Et si cognovimus Christum secundum carnem, sed nunc jam non novimus.* Primò novit eum secundum formam carnis, in qua eum ipsa genuit, sed longè hoc à cognitione illius formæ, in qua Pater eum genuit. In illa visus est aliquando, & non erat ei species neque decor, *Esa. 53.* in ista splendor est gloriæ & candor lucis æternæ *Sap. 7.* apud quem non est transmutatio, nec vicissitudinis obumbratio *Jac. 1.* Visio illius formæ incredulis auxit peccatum, visio istius justis servatur in præmium. Igitur inter formam carnis & formam Verbi, quasi medius de ista ad illam gradus est, quædam alia forma Christi, spiritualis quidem, sed quam in carne palam exhibuit, forma scilicet vitæ, quam in corpore gessit: ad informationem eorum, qui erant credituri. Si enim secundum exemplar vitæ & morum, quod in eo monstratum est, formatus fuerit in nobis Christus, tunc demum idonei erimus videre non solum formam, quæ formata est propter nos, sed etiam illam, quæ formavit nos.

Est utique in Christo alia forma corporalis, alia moralis, alia intellectualis. In corporali *frater* est, in morali *magister* est, in intellectuali *Deus* noster est. Corporalem suscepit, ut imple-
ret sacramentum: moralem exhibuit, ut præberet exemplum: intellectualem seu divinam revelabit ad præmium. Quanquam etiam corporalem tunc cernere, in quam Angeli concupiscunt prospicere, non minima sit portio gloriæ. Beatus autè qui nunc amator factus est formæ hujus, quæ in exemplum est proposita, nam qui scrutator est illius, quæ in præmium est reposita, opprimetur à gloria, *Prov. 25.* Hujus formæ mirator & amator factus erat, qui dicebat *Pf. 44.* *Speciosus formâ præ filiis hominû.* Vis scire

Ee 5

quia

quia non formam corporis, sed cordis, non pulchritudinem membrorum, sed morum prædicabat? Audi sequentia: *Specie tua*, inquit, & *pulchritudine tua*, *intende*, *prosperè procede & regna*, adhuc fortassis dubium est, nisi addat, *Propter veritatem*, inquit, & *mansuetudinem & justitiam*. Prorsus hæc est est species tua & pulchritudo tua, quâ regnum acquisivisti pulcherrime Regum, veritas utique sermonum, mansuetudo morum, justitia judiciorum. Hac pulchritudine facilè illexisti & subjecisti tibi corda inimicorum, quippe totus concupiscentia & desiderium. Mirabilis triumphus gratiæ, omnino novum ac pulcherrimum genus victoriæ, hostem non perdere ad mortem fortitudine, sed convertere ad amorem pulchritudine. Ecce mundus totus post eum abijt concupiscens speciem decoris ejus, non quia faciem ejus viderit, sed quia tam multa amabilia de mansuetudine, veritate & justitia ejus audivit. Ex Sion species decoris ejus *ps. 49.* quia *de Sion exiit lex, & verbum Domini de Hierusalem, Mich. 4.* unde scilicet Evangelium ad nos missum est, in quo quædam pulchrior Christi facies ostensa est: forma scilicet vitæ & doctrinæ, quam & tradidit verbo, & in se expressit exemplo.

In hac forma nosse Christum, interim pietas est Christianorum, cum nosse in forma carnis scandalum fuerit Judæorum: nam nosse in forma divinitatis felicitas est, & gaudium Angelorum. Ideo & Paulus sciens quia caro non prodest quicquam sine spiritu videlicet qui vivificat, nosse jam Christum secundum carnem repudiat, *2. Cor. 5.* nimirum ut spiritui vivificati studiosius totus intēdat. Hoc ipsum & Maria sapere videtur, quæ dilectum uteri sui, dilectum votorum suorum insinuare cupiens affectibus omnium, describit eum non secundum carnem, sed secundum spiritum: quasi diceret & ipsa: Et si cognovi Christum secundum carnem, sed nunc jam non novi. Cupit namque & ipsa formare Unigenitum suum in omnibus filijs adoptionis, qui & si geniti sint verbo veritatis; nihilominus tamen parturit eos quotidie desiderio

&

& curâ pietatis, donec occurrant in virum perfectum, in mensuram plenitudinis ætatis Filij sui, quem semel parturivit & peperit, imò ut Esaias ait Esa. 66. *Antequam parturiret, peperit*: quia peperit sine dolore, nec experta est difficultatem & molestiam parturitionis, cum pareret gaudij fructum æterni.

Hunc igitur commendans nobis sic ait Eccl. 24. *Ego Mater pulchra dilectionis & timoris & agnitionis & sanctæ spei*. Ergone est iste filius tuus ô Virgo virginum? ergone talis est dilectus tuus ô pucherrima mulierum? Planè talis est dilectus meus & ipse est Filius meus ô filia Hierusalem. Dilectus meus est pulchra dilectio in seipso: Dilectus meus est pulchra dilectio, timor & spes & agnitio in illo, qui natus est ex ipso. Ipse est non solum quem diligimus, timemus, agnoscimus, & in quem speramus, sed hæc etiam omnia in nobis operatur, atque his virtutibus veluti quibusdam membris & partibus in nobis perficitur atque formatur. Tunc enim perfectè pro modulo hujus vitæ Christus in te formatus est, tunc veritas ipsius in te expressa est, si veritatem, quæ ipse est, agnovisti, & agnitam glorificasti, timore videlicet & spe; & ne spes confundat, charitas diffusa sit in corde. Si huic sensui judicas incongruum, quod alius sit istarum ordo virtutum vel profectuum, & alius ordo positionis nominum, non enim ait: Ego mater agnitionis & timoris & spei & dilectionis, sed ait: *Ego mater pulchra dilectionis & timoris & agnitionis & sanctæ spei*, fortassis & in hoc ordine ipso, quem ponit, inveniri poterit aliquid congruentiæ & rationis. Sicut enim de agnitione timor nascitur, quem, ne in indesperationem concidat, spes adjuncta consolatur, ipsique spei, ne confundat, dilectio suffragatur: ita versâ vice dilectio castum parit timorem, timor-que cum dilectione illuminat agnitionem: secundum illud sapientis, Eccl. 2. *Qui timetis Dominum, diligite illum, & illuminabuntur corda vestra*, quantò autem veriùs illuminato corde Deus agno-

agnoscitur, tantò fiducialiùs in eum speratur. Unde est illud Psal. 9. *Sperent in te omnes, qui noverunt nomen tuum Domine.* Spes verò sancta est, sicut Ioannes de spe videndi Deum loquens ait 1. Ioan. 3. *Omnis, qui habet hanc spem in illum, sanctificat seipsum: sicut & ille sanctus est.*

Pulchrè autem & propriè dicta est *pulchra dilectio*, cùm charitas Deus sit, ac per hoc summa pulchritudo, sitque virtus ista verè tota pulchritudo Ecclesiæ, quam ipse sponsus ejus in cantico amoris invenitur tantùm ac totiens in ea mirari & extollere. Prorsus dilectio pulchra, quæ de corde puro est, & conscientia bonâ, & fide non fictâ. Ubi enim corpus est, nulla est ruga: ubi conscientia bona, nulla est macula: ubi fides non ficta, non est aliquid ejusmodi, quod oculis sponsi displiceat, quò minus sibi Ecclesiam nunc gratiosam, tunc gloriosam exhibeat. Distinguenda etiam erat hoc nomine *dilectio sanctorum* ab amore hominum, sive *turpi*, qui nec nominandus est inter fideles; sive *naturali*, quo amantur parentes; sive *seculari*, quo se invicem amant propter seculi necessitates vel cupiditates. Procul ergo procul, imò nusquam prorsus sub oculis Dei amor turpitudinis; seorsim autem interim cedat amor necessitudinis; solusque regnet amor internæ & aternæ pulchritudinis, quo solum Deum vel propter Deum amant verè pulchri.

Tu verò bone Iesu, pulchritudo Sanctorum, speciosus formâ non solum præ filiis hominum, sed & præ virtutibus cælorum: specie tua & pulchritudine tua intende, prosperè procede, & regna. Tamque latè regnet pulchra dilectio tua, ut turpem de finibus rerum proturbet & eliminat; secularem ad se convertat & inclinet; naturalem sub se regat & ordinet: ut illâ pulchrâ & verâ dilectione te diligat mundus, quâ dilexisti mundum Salvator mundi, qui vivis & regnas Deus, per omnia secula seculorum. Amen.